

Prieš kelias savaites iš kasmetinės Tarptautinio karinio apaštalavimo (AMI – Apostolat Militaire International) konferencijos sugrįžo Lietuvos karo akademijos kapelionas kpt. Remigijus Butkevičius. Apie kelionę, įspūdžius ir konferenciją jis papasakojo „Kariui“.

Krikščioniški Afrikos ritmai

Afrikos laikas

Ką labiausiai įsidėmėjote viešėdamas tolimoje šalyje?

– Įspūdžių, kaip visada, daug. Pirmiausia – Kenijos žmonių geranoriškumas ir nuoširdumas. Organizatoriai iš tiesų stengėsi, kad konferencija kuo geriau pavyktų, ir jiems tai pasisekė. Kenijos žmonės, kuriuos teko sutikti, labai šilti ir paslaugūs. Net neprašyti jie skubėdavo į pagalbą. Kitas įdomus dalykas – laiko suvokimas. Mes, europiečiai, pasižymime intensyviu gyvenimo tempu, turime gausybę ateities planų. Nesakau, kad jie nežiūri į priekį, tačiau viską daro daug lėčiau. Jie niekur neskuba. Netgi oficialūs susitikimai ir renginiai neprasideda laiku. Mums konferencijos metu pusiau juokais, pusiau rimtai buvo pasakyta: „Čia nėra nei valandų, nei minu-

Plk. Itn. Valdemaras Rupšys ir kpt. R. Butkevičius kartu su konferencijos dalyviais.

čių, čia egzistuoja Afrikos laikas...“. Vėliau kalbant paaiškėjo, kad gyvenimo ritmas Nairobyje yra pakankamai intensyvus, kituose miestuose, provincijose viskas vyksta lėčiau... Norėtuši ten pabuvoti ir tai patirti, nes šalies sostinė iš tiesų stebino lėtumu. Aišku, visada yra kita medalio pusė: galbūt ramiau gyvendami jie brangina nervus, kuriuos mes lėkdami nužudome...

Šia konferencija labai rūpinosi (tiek organizacine prasme, tiek bendru pasauliečių judėjimo pa-

laikymu) Kenijos kariuomenės vadovybė (pavyzdžiui, Lauko pajėgų vadas dalyvavo beveik visoje konferencijoje).

Beje, konferencijai baigiantis organizatoriai kalbėjo, jog daug patirties jie pasisėmė iš pernykštės konferencijos Lietuvoje. Savaiame suprantama, buvo miela tai išgirsti.

Kokios naudos pasisėmėte, ką naujo sužinojote?

– Pagrindinės šios konferencijos temos: „Krikščionis karys ir jo šeima“, „Krikščionis karys ir vadovavimas“ bei „Krikščionis karys sekularizuotoje visuomenėje“. Buvo įdomu sužinoti apie skirtingų šalių patirtį, man ypač rūpėjo darbas su šeimomis. Naudingos buvo ir diskusijos darbo grupėse. Aišku, įdomiausia buvo pažvelgti į Kenijos bei Afrikos situaciją. Problemų ratas gana panašus kaip ir Europoje. Žinoma, yra ir specifinių dalykų. Vienas iš jų – AIDS problema. Ji yra stipriai palietusi ir kariuomenės žmones (pagal oficialią statistiką – 8,4 proc. tarnaujančiųjų yra infekuoti). Kalbant apie sekularizaciją (veiklos, kūrybos, galvosenos išsivadavimas iš bažnytinės įtakos – aut.), reikėtų paminėti, kad šie procesai Afrikos žemyne, galima sakyti, žengia pirmuosius žingsnius.

Beje, nieko negirdėjusiems apie Tarptautinio karinio apaštalavimo organizaciją (AMI) turbūt žinotina, kad ji vienija katalikų pasauliečių nacionalines bendrijas. Aktyvūs kariai pasauliečiai buriasi draugėn, organizuoja įvairius renginius, siekdami padėti vieni kitiems, savo šeimoms.

Vartotojiška visuomenė

Kaip dabar Lietuvos kariuomenėje šeimos nariai integruojami į kariuomenę, gal žinote pavyzdžių?

Tam tikras judėjimas yra, bet, mano nuomone, jis nepakankamas. Organizuojami misijose esančių karių artimųjų susitikimai. Jie vis dažnesni ir daugiau šeimos narių atsiliepia. Pamenu, prieš keletą metų į tai buvo žiūrima gana pasyviai. Kitoje šalyse tarnaujančiųjų misijose artimieji buriasi į bendrijas, savitarpio pagalbos grupes, nuolat organizuoja susitikimus, dalindamiesi kasdienybės sunkumais ir džiaugsmiais. Manau, kad ir pas mus tai turi būti palaikoma ir inicijuojama. Juk šeimos

išgyvena ilgesį, atsiranda įvairiausių buitinių rūpesčių, tad vieni kitiems gali padėti. Kartais tiesiog reikia susėsti drauge prie kavos puodelio, pasišnekėti – ir gyvenimas tampa šviesesnis...

Viename kitame kariuomenės padalinyje yra susibūrusios tikėjimo pasidalijimo, maldos grupės. Kariai studijuoja Šv. Raštą, stengiasi giliau pažinti krikščionišką tikėjimą, organizuoja įvairius renginius, išvykas. Visur dalyvauja drauge su savo šeimos nariais. Ir tai nėra vien tik religinės pakraipos veikla. Tai įvardinčiau kaip prasmingą laisvalaikį, o kartu ir savo šeimos gyvenimo palaiymą.

Mūsų žmonės yra gana pasyvūs, dažnai kritikuoja, kad niekas nevyksta, kad kiti jais nesirūpina. Tačiau jei pats rankų nepajudinsi, nieko gero neišeis. Reikia tik noro ir mažo postūmio. Bažnyčia visada ragino kiekvieną iš savo narių aktyviai dalyvauti jos veikloje ir numatė gaires. Daugelyje šalių kariai pasauliečiai tikrai daug nuveikė.

Mano nuomone, dabar mums svarbu sujungti įvairias grupes bei iniciatyvas mūsų kariuomenėje, kad tai galėtų dar produktyviau pasitarnauti karių ir jų artimųjų gyvenimui. Turime diskutuoti apie tarnybos ir šeimos gyvenimo problemas, ieškoti įmanomų sprendimų. Viliuosi, kad greitai turėsime krikščionišką karių asociaciją, kuri sistemingai darbuodamasi galės spręsti tam tikras problemas bei įnešti naujumo į visų mūsų gyvenimą.

Ar sekularizacija – neigiamas reiškinys? Ar šiam procesui neturi įtakos pati Bažnyčia, nelinkusi iš esmės keisti viduramžiško mąstymo?

Svarbu, iš kurios pusės žiūrėsime. Nemanau, kad galėtume surasti daug sekularizacijos pliusų. Šventumo plačiaja prasme išstūmimas tikrai nedaro žmogaus laimingesnio. Visi aplinkui tik ir poriname: „Nebeliko žmonėms nieko švento..“ Norėdamas neva išsilaisvinti, žmogus dažnai į dar didesnę spaudą patenka. Kiekvienas procesas yra artimai susijęs su kitais, tą patį galime pasakyti ir apie sekularizaciją. Stengdamiesi išstumti šventumo erdvę, apiplėšiame patys save, prarandame svarbius dalykus. Kvietimas į šventumą – tai kvietimas į prasmingą gyvenimą, kupiną atsakomybės už save ir šalia esantį žmogų. Šiandien šventumas yra nemandingas, daugelį atbaidantis dalykas, tačiau tai – kryptis į mūsų esmę. Konferencijoje buvo kalbama, jog svarbu yra neprarasti savo katalikiško identiteto, neišsižadėti vertybių, atpažinti iššūkius, kuriuos pateikia plintanti sekularizacija. Dažnai idėjos taip apibendrinamos, kad iš viso netenka prasmės.

Atsakant į antrąją klausimo dalį, reikėtų pasakyti, kad kažkada Bažnyčios užimta pozicija, perspynimas su pasaulietine valdžia šiek tiek paskatino sekularizacijos proceso pradžią. Vis

dėlto, aiškumo dėlei, noriu paklausti, kaip turėtume suprasti „viduramžišką Bažnyčios mąstymą“ šiandien? Reikia nutarti, apie ką kalbame: Bažnyčios autentišką misiją ar jos kasdienišką veidą, kuris ne visada atitinka tą pačią misiją. Sutinku, kad šiandien (kaip, beje, visais laikais) ne viskas vyksta taip, kaip norėtume. Dažnai Bažnyčios negerovės ir trūkumai atsiranda dėl žmogiškojo faktoriaus. Bažnyčiai visada reikalingas naujumas, gilus įsijautimas į realybę ir laiko ženklų skaitymas. Be to, pusės reikėtų aiškiai pasakyti, kad Bažnyčia niekada nežengs koja kojon su pasauliu, jos balsas daugiau ar mažiau nesutaps su visuomenės balsu. Ji negali kalbėti tai, kas visiems patiktų. Kitaip ji prarastų savo esmę, taptų veidmaine. Krikščionybė, nešdama tikėjimo krautį, skelbdama ir gindama žmoniškąsias vertybes, visada kalbėdama apie atsakomybę ir įsipareigojimą, nėra lengva ir paranki minioms. Tam tikrose srityse jos kalba yra bekompromisė. Vartotojiška, į individualizmą stipriai kryptanti visuomenė remiasi pragmatiškumu, todėl vertybės netampa pagrindu, bet priešingai – trukdžiu įgyvendinti vieną ar kitą užmojų. Štai tada Bažnyčia ir kaltinama kaip senamadiška, atsilikusi, nieko nesuprantanti „viduramžių senelė“. Kiekvienas iššūkis, kaip ir ta pati sekularizacija, gali tapti nauju postūmiu ir nauja pamoka ateičiai. Be to, iššūkių išgrynina.

Pusiaujo subtilybės

Įspūdžiai iš egzotiškos šalies – ką aplankėte, ką patyrėte, kas buvo nauja?

Konferencijoje skirta laiko ir susipažinti su šalimi. Teko pasižvalgyti po sostinę Nairobi. Vienas iš stabtelėjimų – prie 1998 m. teroristų susprogdintos JAV ambasados vietos. Tada žuvo daugiau kaip 200 žmonių, daugiau nei 2000 buvo sužeisti. Aplankėme porą rezervatų, pasigrožėjome Afrikos gyvūnija ir augmenija.

Šalyje daug skurdo: didelis atotrūkis tarp turtingųjų, kurių yra nedaug, ir vargšų, kurių apstu. Dabar šalis politiškai yra pakankamai stabili, nors to negalima pasakyti apie jos kaimynes (pvz. Somalį, Tanzaniją ir pan.). Dėl „neramių“ kaimynų keliuose dažnai sutinki ginkluotų policininkų kordonus, jų apstu ir sostinės gatvėse.

Visur daug įvairiausių krikščioniškų misijų centrų, kuriuose įkurtos ligoninės, mokyklos. Išties tai tam tikros oazės, kur ir aplinka tvarkingesnė, ir žmonių gyvenimas, jų veidai gali prašviesėti. Teko girdėti, kad yra nemažai vietų, kur vaikai atėję į mokyklą maitinami ir tai yra vienintelis jų pasistiprinimas per dieną. Tad jie susirenka su savo broliais ir seserimis, kurie net vaikščioti dar nemoka...

Kalbėjosi Lijana Cibulskienė

R. Butkevičiaus nuotrauka